

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat
Aan de Minister van Klimaat en Groene Groei
CC de Staatssecretaris Digitale Economie en Soevereiniteit
CC de Staatssecretaris van Klimaat en Groene Groei

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Innovatie

Auteur

[Redacted signature block]

TER BESLISSING
Datum aangemaakt
22 mei 2026

Kenmerk
DGBI-I / 106452461

Kopie aan
EZ DE, KGG VI, KGG SE

Bijlage(n)

nota

TER BESLISSING

Beslisnota bij Kamerbrief Kabinetsreactie AWTI-advies 'In dienst van de toekomst' en Actieplan integrale innovatie

Parafenroute

[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]

Aanleiding

De Adviesraad voor Wetenschap, Technologie en Innovatie (AWTI) heeft op 8 april 2024 het advies 'In dienst van de toekomst' uitgebracht. Het kabinet is verplicht een reactie te geven op de adviezen van de AWTI. Daarnaast is naar aanleiding van het AWTI-advies 'Vanzelfsprekende verbinding' door de vorige ministers van EZ en OCW een actieplan integrale innovatie toegezegd. Met de bijgevoegde brief reageren MEZK en MOCW, mede namens KGG, DEF, IenW, JenV, LVVN, VWS.

Geadviseerd besluit

- U, MEZK, wordt geadviseerd om akkoord te gaan met verzending van de bijgevoegde Kamerbrief met daarin de kabinetsreactie op het AWTI-advies 'In dienst van de toekomst' en het Actieplan integrale innovatie.
- U, MKGG, wordt geadviseerd om akkoord te gaan met verzending van de bijgevoegde Kamerbrief met daarin de kabinetsreactie op het AWTI-advies 'In dienst van de toekomst' en het Actieplan integrale innovatie.
- U, SEZ en SKGG, krijgt deze nota ter informatie omdat enkele van de missies en thema's in het innovatiebeleid raken aan onderwerpen in uw portefeuille.

Kernpunten

- De AWTI adviseert in het rapport 'In dienst van de toekomst' dat het beleid voor innovatie zich meer moet richten op transformaties die in de toekomst nodig zijn. Met deze brief geeft u namens het kabinet een reactie daarop.
- Daarnaast wordt met deze brief invulling gegeven aan de eerdere toezegging (Kamerstuk 33.009, 148) van de voormalige ministers van EZ en OCW om een *Actieplan Integrale Innovatie* op te stellen naar aanleiding van het AWTI-advies 'Vanzelfsprekende verbinding'. Het Actieplan richt zich op het beter

benutten van sociaal- en geesteswetenschappelijk onderzoek bij innovatie (zoals over gedrag), zodat innovaties beter landen in de maatschappij.

- Centraal in de kamerbrief staat het missiegedreven innovatiebeleid, waarin veel van de aanbevelingen van de AWTI landen.
- EZK is systeemverantwoordelijk voor het missiegedreven innovatiebeleid. Daarnaast heeft EZK de regie over de missies op het gebied van Circulaire economie en van Energietransitie, en op de missiedoorsnijdende thema's: digitalisering, maatschappelijk verdienvermogen, en sleuteltechnologieën.
- U kondigt in deze brief aan:
 - Dat het kabinet blijft inzetten op missiegedreven innovatiebeleid en daarbij de aanbevelingen van de AWTI gebruikt;
 - Dat met het oog daarop gestart wordt met het werken richting een nieuw Kennis- en Innovatieconvenant¹ voor 2028-2031, waarin publiek-private samenwerking met ruim 30 partners op het missiegedreven innovatiebeleid wordt vastgelegd. Het huidige convenant loopt af in december 2027.
- In het Actieplan Integrale Innovatie doet EZK met RVO de toezegging integrale innovatie (beter) te verankeren in de regeling voor publiek-private innovatiesamenwerking die momenteel wordt herzien.
- Het consortium dat het Actieplan Integrale Innovatie heeft opgesteld, biedt dit Actieplan graag aan MEZK en MOCW en marge van de Taskforce Toekomstige Welvaart en Verdienvermogen, om te benadrukken dat er meer nodig is dan alleen technologische innovatie; innovaties moeten ook landen in de maatschappij.

Toelichting

Deel I – AWTI advies 'In dienst van de toekomst'

- De AWTI geeft vier aanbevelingen aan het kabinet en parlement:
 - (1) Bied een inspirerend toekomstbeeld gebaseerd op scherpe keuzes
 - (2) Zet beprijzing en normering in voor transformaties
 - (3) Benut de kennis en innovatiekracht uit de samenleving beter
 - (4) Maak werk van een transformatiegericht beleidsmix
- In de brief licht het kabinet toe hoe het missiegedreven innovatiebeleid wil benutten voor de transformaties en economie van Nederland, en daarbij de aanbevelingen van de AWTI gebruikt.
- Met missiegedreven innovatiebeleid verbinden we bedrijven en kennisinstellingen aan maatschappelijke opgaven (missies) die door departementen zijn geformuleerd.
- In lijn met het Regeerprogramma van het vorige kabinet en het AWTI-advies is gewerkt aan een vernieuwde organisatiestructuur die beter aansluit op de maatschappelijke opgaven en de stap van innovatie naar transformatie.
- De verantwoordelijkheid voor de missies en de Kennis- en Innovatieagenda's ligt per 2026 bij de ministeries waar inhoudelijk de verbinding met beleidsdoelen en -instrumenten het sterkste is.
- Op die manier werken we Rijksbreed² en met alle partners aan innovatie als onderdeel van een samenhangende beleidsmix voor transformaties.

¹ [Kennis- en Innovatieconvenant 2024-2027 | Convenant | Rijksoverheid.nl](#)

² Regievoerende departementen zijn het ministerie VWS bij Gezondheid & Zorg; de ministeries van I&W en LNVN bij Landbouw, Water en Voedsel; de ministeries van J&V en Defensie bij het veiligheidsgerelateerde thema; en EZK bij Energietransitie alsook bij Circulaire economie. Daarnaast blijft EZK regie voeren over de missiedoorsnijdende thema's Digitalisering, Sleuteltechnologieën en pakt dit samen op met het ministerie van OCW bij Maatschappelijk Verdienvermogen.

- Daarnaast vindt er een evaluatie plaats van het missiegedreven innovatiebeleid over de periode 2018-2025, waarvan de uitkomsten worden benut bij de verdere vormgeving van het beleid.
- Bijlage 1 geeft meer toelichting over de missies.

Deel II - Actieplan integrale innovatie

- Het Actieplan benadrukt om technische en sociale aspecten binnen onderzoek en innovatie beter te verbinden, zodat innovaties goed in de praktijk en maatschappij landen.
- Het Actieplan bevat vijf actielijnen die elk verder zijn uitgewerkt in aanbevelingen.
- Het Actieplan spreekt alle stakeholders in het Nederlandse innovatie-ecosysteem aan: ieder heeft een eigen rol, verantwoordelijkheid en mogelijkheden om een integrale aanpak van innovatie te realiseren.
- Het Actieplan zet aan tot concrete acties en roept de stakeholders op Aan de slag! te gaan.
- Het Actieplan is ontwikkeld door een consortium van CLICKNL, de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijke Onderzoek (NWO), de SSH-raad en TNO.
- Het consortium is ondersteund door een stuurgroep vanuit de departementen, en een klankbordgroep met relevante innovatiestakeholders.
- In de bijlage bij de brief vindt u een overzicht van concrete toezeggingen vanuit de verschillende departementen en stakeholders.
- Een online omgeving van het Actieplan bevat uitkomsten van verschillende verkenningen, handreikingen en een verdere toelichting op de bijdrage van sociaal en geesteswetenschappelijk onderzoek aan de sociaal-maatschappelijke aspecten van innovatie.

Samenhang missiegedreven innovatiebeleid met Taskforce Toekomstige Welvaart en Vestigingsklimaat (TTWV)

- In het missiegedreven innovatiebeleid werken bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid samen aan innovaties met economisch potentieel die gericht zijn op het halen van de missies die door de overheid zijn geformuleerd.
- Deze missies zijn gebruikt bij het selecteren van (a) prioritaire technologieën in de NTS alsook bij (b) de keuze voor de zes markten in het industriebeleid (afweging: huidige positie, potentie voor verdienvermogen, maatschappelijke opgaven (= missies) en weerbaarheid).
- Hierdoor zou de inzet van de Taskforce voor de zes markten waarin de NTS-technologieën worden toegepast ook een bijdrage moeten leveren aan het halen van de missies uit het missiegedreven innovatiebeleid.

Bijlage 1 – Missies en sleuteltechnologieën

Bij het missiegedreven innovatiebeleid staan vijf missies centraal³. Afspraken hierover worden vastgelegd in het Kennis- en Innovatieconvenant. Het huidige convenant loopt van 2024 t/m 2027.

De missies zijn:

- Circulaire Economie
 - Missie: Nederland volledig circulair in 2050.
 - Beleidsverantwoordelijke departementen: EZK/KGG, VRO
- Energietransitie
 - Missie: Nederland klimaatneutraal in 2050.
 - Beleidsverantwoordelijke departementen: EZK/KGG, VRO, LNVN, I&W
- Gezondheid & Zorg
 - Missie: Mensen in Nederland leven 5 jaar langer gezond en er zijn 30% minder gezondheidsverschillen tussen sociaaleconomische groepen in 2040.
 - Beleidsverantwoordelijke departementen: VWS
- Landbouw, Water en Voedsel
 - Missie: Een vitaal landelijk gebied en een veerkrachtige natuur in een klimaatbestendig Nederland. Water en bodem zijn sturend, het landbouw- en voedselsysteem is duurzaam en gezond en de delta is veilig.
 - Beleidsverantwoordelijke departementen: LNVN, I&W
- Veiligheid
 - Missie: Nederland is veilig en weerbaar tegen externe dreigingen en ondermijnende criminaliteit, zowel in de fysieke omgeving als het digitale domein.
 - Beleidsverantwoordelijke departementen: DEF, J&V, EZK

Hierbij zijn er drie doorsnijdende thema's die voor alle missies van belang zijn:

- Digitalisering
 - Digitale oplossingen zoals AI en cybersecurity zijn een belangrijke voorwaarde voor het realiseren van missies.
 - Beleidsverantwoordelijke departement: EZK
- Maatschappelijk verdienvermogen
 - Richt zich op het versterken van verdienvermogen, opschalen van innovatie, en versnellen van transitie. Zoals maatschappelijke draagvlak voor nieuwe oplossingen, met vraagstukken hoe oplossingen landen in de praktijk.
 - Beleidsverantwoordelijke departementen: EZK, OCW
- Sleuteltechnologieën
 - De *Nationale Technologiestrategie (NTS)* is onderdeel van missiegedreven innovatiebeleid en legt focus op sleuteltechnologieën waar Nederland goed in is, die belangrijk zijn om maatschappelijke transitie verder mee brengen.
 - Beleidsverantwoordelijke departement: EZK

³ Tweede Kamer 2022-2023, 33009 nr. 120.